

JOHN VERDON

Ο ΔΟΛΟΦΟΝΟΣ ΕΙΝΑΙ ΝΕΚΡΟΣ

μετάφραση
Βαγγέλης Γιαννίσης

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΟΠΤΡΑ

Στη Ναόμι

*Το πιο θανάσιμο ψεγάδι στη φύση των ανθρώπων
είναι η ικανότητά τους να υιοθετούν μια ατράνταχτη
άποψη βασισμένη σε ανεπαρκή στοιχεία.*

ΑΝΩΝΥΜΟΣ

Μέρος Πρώτο

Ανάσταση

Κεφάλαιο 1

«ΘΕΛΩ ΝΑ ΑΚΟΥΣΕΤΕ ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΑ», είπε ο Ντέιβ Γκάρνεϊ, «αυτή την περιγραφή του μάρτυρα ενός φόνου».

Στεκόταν στο πόντιουμ μιας αίθουσας διδασκαλίας στην Ακαδημία της Πολιτειακής Αστυνομίας, όπου έκανε ένα σεμινάριο με τίτλο «Αξιολόγηση των Καταθέσεων Μαρτύρων». Στη χαμηλή σκηνή πίσω του υπήρχε μια οθόνη προβολής. Στο χέρι του κρατούσε ένα μονοσέλιδο έγγραφο. Κάποιοι δόκιμοι έσκυψαν μπροστά με ζήλο. Όλοι τον παρατηρούσαν.

«Αυτή η επίσημη κατάθεση δόθηκε σε έναν αστυφύλακα συγκοινωνιών* της Αστυνομίας της Νέας Υόρκης από τη Μαρία Σαντιάγκο, μια εικοσιδυάχρονη βοηθό καθηγητή σε ένα δημόσιο σχολείο του Μπρονξ:

“Βρισκόμουν στη βορινή αποβάθρα του σταθμού του μετρό στην 138η Οδό. Επέστρεφα σπίτι από τη δουλειά, οπότε η ώρα ήταν περίπου τέσσερις. Δεν είχε πολύ κόσμο. Είδα έναν κοκαλιάρη, σκουρόδε-

* Η Αστυνομία Συγκοινωνιών της Νέας Υόρκης λειτουργεί αυτονόμα από το 1953 έως το 1995, προτού υπαχθεί στο κυρίως Σώμα της Αστυνομίας της Νέας Υόρκης. Βασικός σκοπός της είναι η προστασία του μετρό της πόλης.

μο έφηβο, ο οποίος προσπαθούσε να το παίξει άνετος. Φορούσε εντελώς αλλοπρόσαλλα ρούχα, σαν και αυτά που φοράνε σήμερα οι νέοι. Κοντά του βρίσκονταν τέσσερις, μεγαλύτεροι σε ηλικία, λευκοί τύποι. Έμοιαζαν με οικοδόμους. Άρχισαν να λοξοκοιτάζουν τον μικρό. Του έριχναν δολοφονικές ματιές. Ένας από αυτούς, ένα ντούκι με ένα μαύρο δερμάτινο μπουφάν κι ένα βρόμικο, μαύρο τζιν παντελόνι, είπε κάτι για τα ρούχα του μικρού. Ο μικρός τού απάντησε. Δεν ξέρω τι ακριβώς, ωστόσο μιλούσε με πορτορικάνικη προφορά, ίδια με τη δική μου. Το ντούκι έβγαλε ξαφνικά ένα όπλο από την τσέπη του μπουφάν του και πυροβόλησε τον μικρό. Ο κόσμος άρχισε να τρέχει, να φωνάζει, επικράτησε πανικός. Έλειτα, ήρθαν οι μπάτσοι”.

»Η πλήρης κατάθεση της δεσποινίδας Σαντιάγκο είναι εκτενέστερη», είπε ο Γκάρνεϊ, παίρνοντας τα μάτια του από το έγγραφο, «αλλά αυτές είναι οι κύριες λεπτομέρειες. Θέλει κανείς να τα ξαναπώ άλλη μια φορά;»

Μια δόκιμη στην μπροστινή σειρά σήκωσε το χέρι της. «Θα μπορούσατε, παρακαλώ;»

Την ξαναδιάβασε. «Μήπως θέλει κανείς να την ακούσει και τρίτη φορά;»

Κανείς δεν είπε κάτι. Πήρε ένα δεύτερο έγγραφο από το πόντουμ.

«Το επόμενο παράδειγμα προέρχεται επίσης από το Τμήμα Συγκοινωνιών της Αστυνομίας της Νέας Υόρκης. Και αυτό περιγράφει μια δολοφονία στην αποβάθρα ενός σταθμού. Η κατάθεση δόθηκε από τον Τζον ΜακΙντάιρ, έναν σαρανταπεντάχρονο ιδιοκτήτη βενζινάδικου:

“Ήταν ώρα αιχμής, γινόταν το σώσε, η αποβάθρα ήταν πήχτρα στον κόσμο. Σιχαίνομαι το μετρό, ωστόσο μια στο τόσο αναγκάζομαι να το παίρνω. Είναι άθλιο. Μυρίζει άσχημα. Ο κόσμος φτύνει κάτω. Βλέπω, λοιπόν, ένα παλικάρι που επέστρεφε σπίτι από τη δουλειά. Φαινόταν κουρασμένος και αρκετά στρεσαρισμένος. Στεκόταν, λοιπόν, περιμένοντας το τρένο, δίχως να ενοχλεί κανέναν. Κάτι αλήτες μαύροι, από αυτούς που μοιάζουν με ράπερ, τον παρακολουθούσαν. Σωστά αποβράσματα. Φορούσαν φουσκωτά μπουφάν, κάτι χαζοπάπουτσα με λυμένα τα κορδόνια, καπέλα και κουκούλες από πάνω. Ο αρχηγός της συμμορίας έβαλε στο μάτι τον τύπο που γυρνούσε απ’ τη δουλειά. Το μάτι του έπαιζε, το έβλεπε, έψαχνε για φασαρίες. Αντάλλαξαν λόγια. Ξαφνικά, ο μαύρος βγάζει ένα όπλο, πιάνονται στα χέρια, και τελικά ο μαύρος πυροβολείται από το ίδιο του το όπλο. Σωριάζεται στην πλατφόρμα. Άσχημο θέαμα. Μα πήγαινε γυρεύοντας. Κάρμα το λένε, έτσι δεν είναι; Σίγουρα θα ήταν μαστουρωμένος. Η μεθαμφεταμίνη τούς σαλεύει”.

»Όπως η προηγούμενη κατάθεση, έτσι και αυτή συνοψίζει τα βασικά σημεία. Μήπως θέλει κανείς να την ξανακούσει;» ρώτησε ο Γκάρνεί.

Η ίδια δόκιμη ζήτησε να την ακούσει άλλη μια φορά και ο Γκάρνεί υπάκουσε. Αφού τελείωσε, κοίταξε τριγύρω στην αίθουσα και ρώτησε αν είχε σχηματίσει κανείς μια πρώτη εντύπωση για κάποια από τις δύο καταθέσεις.

Αρχικά, η αίθουσα παρέμεινε σιωπηλή. Έπειτα κάποιος από την τελευταία σειρά είπε: «Ναι, έχω την εντύπωση ότι δεν θα πάω ποτέ στη Νέα Υόρκη».

Ακολούθησαν και άλλα σχόλια από διαφορετικά σημεία της αίθουσας.

Ο Γκάρνεί περιμένε. «Άραγε μπορεί κανείς να σκεφτεί γιατί διάλεξα αυτές τις δύο καταθέσεις;»

Εντέλει, ένας ξανθός δόκιμος, με το καθάριο πρόσωπο ενός χωριατόπαιδου, απάντησε. «Για να ανακουφιστούμε που δεν γίναμε αστυφύλακες συγκοινωνιών;»

Ακολούθησαν ηχηρά γέλια.

Ο Γκάρνεί περιμένε.

Η δόκιμη στην πρώτη σειρά έγειρε το κεφάλι και τον κοίταξε με μια ιδέα καχυποψίας. «Επειδή οι δύο αυτές καταθέσεις προέρχονται από μάρτυρες της ίδιας ανθρωποκτονίας;»

Ο Γκάρνεί χαμογέλασε. Το ένστικτο των μαθητών πάντοτε του έφτιαχνε τη μέρα.

Διέτρεξε την αίθουσα με τα μάτια και είδε σε διάφορα πρόσωπα εκφράσεις δυσπιστίας, σύγχυσης και περιέργειας. Ορισμένοι δόκιμοι φαίνεται ότι έκαναν εξάσκηση στο ανέκφραστο βλέμμα του αστυνομικού. Περιμένε να ακουστούν αντιρρήσεις.

Η πρώτη προήλθε από έναν αδύνατο νεαρό με μικροσκοπικά μάτια και ξινοσμένο στόμα. «Οπότε, ποιος απ' τους δύο έλεγε ψέματα;»

«Και οι δύο μάρτυρες πέρασαν οικειοθελώς από τεστ πολυγράφου και ο ειδικός που τους εξέτασε συμπέρανε ότι και οι δυο τους έλεγαν την αλήθεια».

«Αυτό είναι αδύνατον. Υπάρχουν εξόφθαλμες αντιφάσεις – ποιος είχε το όπλο, ποιος ήταν μόνος, ποιος ήταν μαζί με παρέα, το χρώμα του δέρματος, ποιος προκάλεσε τον άλλον, τα πάντα. Δεν γίνεται και οι δυο να έχουν δίκιο».

«Σωστό», είπε ο Γκάρνεί με μειλίχιο τρόπο.

«Μα εσείς είπατε...»

«Είπα πως και οι δυο έλεγαν την αλήθεια, όχι ότι είχαν και οι δυο δίκιο».

«Και τι διάολο σημαίνει αυτό;» Ο λεπτός νεαρός μιλούσε με έναν οργισμένο τόνο, ο οποίος δεν ταίριαζε καθόλου με την απλή αμφοισβήτηση ενός ισχυρισμού· το ύφος αυτό δεν προμήνυε μια καλή καριέρα στο Σώμα. Ο Γκάρνεί δεν ήθελε να αποπροσανατολίσει το μάθημα αντιμετωπίζοντας εκείνη τη στιγμή το συγκεκριμένο ζήτημα.

Αλευθύνθηκε σε ολόκληρη την τάξη. «Θα σας δώσω μερικές ακόμα πληροφορίες. Έπειτα, ίσως κάποιος από εσάς να μου πει τι σημαίνουν. Συνολικά, έξι μάρτυρες εξετάστηκαν σχετικά με το συγκεκριμένο περιστατικό και έδωσαν ενυπόγραφες καταθέσεις. Σύμφωνα με τις καταθέσεις αυτές, ο ένας εμπλεκόμενος είχε όπλο, ο άλλος είχε το όπλο, και οι δύο είχαν όπλο. Το άτομο που δέχτηκε τον πυροβολισμό ήταν ένας Αφροαμερικανός γύρω στα είκοσι ή ένας πιο ανοιχτόχρωμος Ισπανόφωνος έφηβος. Ήταν γεροδεμένος, ήταν λεπτός, είχε μέτριο ανάστημα, ήταν κοντός. Ο άλλος εμπλεκόμενος φορούσε ένα μαύρο δερμάτινο μπουφάν, ένα σκούρο πουκάμισο δίχως μπουφάν, ένα καφέ αντιανεμικό. Η λεκτική αντιπαράθεση πριν από τον πυροβολισμό κράτησε πέντε δευτερόλεπτα, τριάντα δευτερόλεπτα, περισσότερο από ένα λεπτό. Λογόφεραν ή δεν μίλησαν καθόλου». Έκανε μια σύντομη παύση. «Τι συμπέρασμα βγάζετε;»

«Ποπό», μουρμούρισε ο δόκιμος με την επαρχιώτικη φάτσα. «Φαίνεται πως οι μάρτυρες τα είχαν πει λιγάκι».

Ο Γκάρνεί ανασήκωσε τους ώμους. «Σύμφωνα με τον αξιωματικό που πήρε τις καταθέσεις, και οι έξι μάρτυρες ήταν νηφάλιοι και αξιόπιστοι».

«Ναι, αλλά... κάποιος πυροβολήθηκε, άρα κάποιος είχε όπλο. Λοιπόν, ποιος το είχε;»

Ο Γκάρνεϊ χαμογέλασε. «Σωστή σκέψη, λάθος ερώτηση».

Αυτή η φράση προκάλεσε μια σαστισμένη σιωπή, την οποία έσπασε ένας μεγαλόσωμος μποντιμπλντεράς με ξυρισμένο κεφάλι από την τελευταία σειρά. «Δηλαδή, το ερώτημα ποιος είχε το όπλο είναι λανθασμένο;»

«Ακριβώς».

Ο μποντιμπλντεράς δόκιμος μισόκλεισε τα μάτια σκεπτόμενος, προτού απαντήσει. «Επειδή και οι δυο τους είχαν όπλα;»

«Ή;...» τον βοήθησε ο Γκάρνεϊ.

«Κανείς τους δεν είχε όπλο;»

«Και, αν αυτό ισχύει, τότε;...»

Η σιωπή αυτή τη φορά διακόπηκε από μια φωνή στη μέση της αίθουσας. «Κάποιος άλλος πυροβόλησε!»

«Αυτό ακριβώς επιβεβαιώθηκε από τον μόνο αντικειμενικό μάρτυρα», είπε ο Γκάρνεϊ.

Η τελευταία φράση έκανε ορισμένους να παραξενευτούν.

Περίμενε να δει αν θα το έπιανε κανείς.

Η δόκιμη στην πρώτη σειρά που του είχε ζητήσει να ξαναδιαβάσει τις καταθέσεις ήταν η πρώτη που μίλησε. «Αυτός ο “μόνος αντικειμενικός μάρτυρας” μήπως ήταν η κάμερα ασφαλείας;»

Ο Γκάρνεϊ κατένευσε. «Το βίντεο κατέδειξε τη θέση του θύματος τη στιγμή που δέχτηκε τον πυροβολισμό. Κατά την αυτοψία έγινε αναπαράσταση της τροχιάς της σφαίρας, η οποία υπέδειξε την πιθανή θέση του σκοπευτή, σύμφωνα με το τραύμα εισόδου στο σώμα του θύματος. Η πορεία της σφαίρας, όταν μελετήθηκε στο βίντεο, φανέρωσε έναν νεαρό ανάμεσα στο πλήθος να βγάζει ένα μικρό αντικείμενο από την τσέπη του σε σχήμα πιστολιού και να το στρέφει προς το θύμα. Αμέσως μετά τον πυροβολισμό, έχωσε το

αντικείμενο στην τσέπη του και προχώρησε σβέλτα προς την έξοδο της αποβάθρας, όπου—»

Ο θυμωμένος δόκιμος τον διέκοψε. «Δηλαδή, μας λέτε ότι κανένας από τους μάρτυρες δεν άκουσε από πού προήλθε ο πυροβολισμός;»

«Το μεγαλύτερο πλεονέκτημα του μυαλού μας, η ικανότητά του να δημιουργεί συνδέσεις αυτοστιγμαί, μπορεί να αποδειχθεί το μεγαλύτερο μειονέκτημά του. Όλοι οι μάρτυρες πίστευαν ότι είδαν ένα όπλο στα χέρια ενός τουλάχιστον από τους εμπλεκόμενους στην αντιπαράθεση. Μερικές στιγμές αργότερα, άκουσαν έναν πυροβολισμό. Όλοι τους συνέδεσαν τον ήχο με την εικόνα. Το μυαλό τους παρέβλεψε το στοιχείο της κατεύθυνσης που τους πρόσφερε η ακοή τους, για χάρη της οπτικής λογικής: βλέπεις κάτι που πιστεύεις ότι είναι όπλο, ακούς έναν πυροβολισμό, το μυαλό σου αυτόματα τα συνδέει. Και το μυαλό σου σχεδόν πάντα έχει δίκιο».

Ο μποντιμπιλντεράς συνοφρυώθηκε. «Μα είπατε πως κανείς από τους δυο δεν είχε όπλο. Οπότε... οι μάρτυρες που ισχυρίστηκαν ότι είδαν ένα όπλο... τι είδαν;»

«Ένα κινητό».

Αυτό προκάλεσε ακόμα μία παρατεταμένη σιωπή. Δίχως αμφιβολία, οι περισσότεροι ανακαλούσαν στο μυαλό τους τραγικές ειδήσεις όπου εμπλέκονταν στρεσαρισμένοι αστυνομικοί, οι οποίοι είχαν κάνει ακριβώς το ίδιο λάθος.

Ο επαρχιώτης δόκιμος έδειχνε σοκαρισμένος. «Δηλαδή, οι μάρτυρες έκαναν λάθος στα πάντα;»

«Συμβαίνει», είπε ο Γκάρνεϊ.

Ένας δόκιμος ακριβώς μπροστά του σήκωσε το χέρι. «Και ποιο είναι το συμπέρασμα απ' αυτή την ιστορία; Εμένα μου φαίνεται ότι δεν αξίζει καν τον κόπο να παίρνουμε καταθέσεις από μάρτυρες».

«Οι καταθέσεις μπορούν να αποδειχθούν χρήσιμες», είπε ο Γκάρνεϊ. «Και το συμπέρασμα είναι ότι πρέπει να είστε προσεκτικοί. Να κρατάτε το μυαλό σας ανοιχτό. Να θυμάστε πως οι μάρτυρες μπορεί να είναι πολύ αξιόπιστοι, αλλά και πολύ ανακριβείς. Και το πρόβλημα φτάνει μέχρι και στις αίθουσες των δικαστηρίων. Οι καταθέσεις των μαρτύρων είναι το λιγότερο αξιόπιστο πειστήριο αλλά και το πιο πειστικό. Και αυτό δεν συμβαίνει επειδή όλοι λένε ψέματα. Είναι γεγονός ότι συχνά οι άνθρωποι βλέπουν πράγματα που δεν υπάρχουν».

Ο θυμωμένος δόκιμος παρενέβη. «Ναι, αν είναι για δέσιμο. Ηλίθιοι που δεν δίνουν προσοχή. Πιστέψτε με, εγώ, όταν κοιτάζω κάτι, ξέρω ακριβώς τι βλέπω».

«Χαίρομαι που το ακούω», είπε ο Γκάρνεϊ με ένα ευχάριστο χαμόγελο. «Αυτή είναι η τέλεια εισαγωγή για δυο κλιπάκια κινουμένων σχεδίων που, πιστεύω, θα απολαύσετε». Άνοιξε το λάπτοπ πάνω στο πόντιουμ κι άναψε τον προτζέκτορα.

«Στο πρώτο κλιπάκι, διάρκειας δέκα δευτερολέπτων, θα δείτε μια μεγάλη μπλε μπάλα να αναπηδά στην οθόνη. Πάνω στην μπάλα υπάρχουν κάποιοι αριθμοί. Στο δεύτερο κλιπάκι θα δείτε μια μεγάλη πράσινη μπάλα, και αυτή με αριθμούς πάνω. Πέραν των αριθμών, οι μπάλες μπορεί να διαφέρουν στο μέγεθος, στην υφή της επιφάνειάς τους και στον τρόπο με τον οποίο αναπηδούν. Παρατηρήστε τες με προσοχή και δείτε πόσες διαφορές μπορείτε να εντοπίσετε».

Ο Γκάρνεϊ πάτησε ένα κουμπί στο λάπτοπ και κάτι που έμοιαζε με μεγάλη μπάλα θαλάσσης άρχισε να αναπηδά αργά στην οθόνη πίσω του.

«Τώρα, η πράσινη μπάλα», είπε ο Γκάρνεϊ πατώντας ξανά ένα κουμπί.

Αφού η μπάλα διέσχισε την οθόνη, έσβησε τον προτζέκτορα.

«Ωραία. Τώρα πείτε μου τις διαφορές που εντοπίσατε. Θέλω να σας ακούσω όλους, αλλά πρώτα εσένα», είπε ο Γκάρνεϊ γυρνώντας προς τον προκλητικό δόκιμο.

Υπήρχε μια πρωτόγνωρη αβεβαιότητα στα μάτια του. «Κάποιοι από τους αριθμούς στις μπάλες ίσως διαφέρουν».

Ο Γκάρνεϊ έγνεψε ενθαρρυντικά. «Κάτι άλλο;»

«Η πράσινη ανατηδούσε λίγο πιο γρήγορα από την μπλε».

«Τι άλλο;»

Ο θυμωμένος δόκιμος απάντησε ανασηκώνοντας τους ώμους.

«Λοιπόν», συνέχισε ο Γκάρνεϊ, «έχουμε διαφορετικούς αριθμούς και διαφορετική ταχύτητα αναπήδησης. Κάποια άλλη διαφορά ανάμεσα στις μπάλες;»

«Τα χρώματα, προφανώς».

Ο Γκάρνεϊ έκανε έπειτα την ίδια ερώτηση στους άλλους δόκιμους και τους άκουσε να περιγράφουν τις διαφορές στην ταχύτητα, στο μέγεθος, στην υφή των επιφανειών και στους αριθμούς.

Περίμενε ώσπου να ακουστούν οι γνώμες όλων.

«Θα πρέπει στο σημείο αυτό να σας ζητήσω συγγνώμη. Σας παρέσυρα, όπως ακριβώς παρασύρθηκα κι εγώ την πρώτη φορά που μου έδειξαν το κινούμενο σχέδιο με την μπάλα που ανατηδά».

Έκανε άλλη μια παύση. «Κατάλαβε κανείς τι είπα μόλις;»

Αρχικά, κανείς δεν απάντησε. Ύστερα, τα μάτια του μπο-ντιμπλντερά άνοιξαν διάπλατα. «Είπατε κινούμενο σχέδιο αυτή τη φορά. Όχι κινούμενα σχέδια».

«Σωστά».

Για να απαντήσει στα σαστισμένα πρόσωπα μέσα στην αίθουσα, συνέχισε. «Υπήρχε μονάχα μια μπάλα που αναπηδούσε. Σας έδειξα το ίδιο κινούμενο σχέδιο δύο φορές».

Ο πικρόχολος δόκιμος είπε: «Ναι, αλλά προφανώς πειράξατε το χρώμα της μπάλας, ώστε να μοιάζει μπλε την πρώτη φορά και πράσινη τη δεύτερη. Οπότε αυτό δεν αποδεικνύει τίποτε άλλο εκτός από το γεγονός ότι είπατε ψέματα».

Στην αίθουσα έπεσε σιωπή. Ο Γκάρνερ έχαμογέλασε. «Πείραξα το μυαλό σας, όχι το χρώμα. Το χρώμα της μπάλας βρίσκεται ακριβώς ανάμεσα στο μπλε και στο πράσινο στο χρωματικό φάσμα. Εξαιτίας αυτού που σας είπα στην αρχή, περιμένατε πως η πρώτη μπάλα θα είναι μπλε και η δεύτερη πράσινη. Και, επειδή το περιμένατε, την είδατε πιο μπλε απ' όσο ήταν την πρώτη φορά και πιο πράσινη τη δεύτερη. Αν σας κάναμε τεστ πολυγράφου για τα δύο χρώματα που είδατε, θα το περνούσατε. Θα λέγατε την αλήθεια, *όπως την είδατε*. Αυτό θέλω να θυμάστε. Οι μάρτυρες μπορεί να σας λένε την αλήθεια για αυτό που είδαν, μα η αλήθεια αυτή είναι πιθανό να υπάρχει μόνο μέσα στο μυαλό τους. Και το τεστ πολυγράφου εκτιμά την *ειλικρίνεια* κάποιου σε σχέση με την ανάμνησή του, όχι την *ακρίβεια* αυτής».

«Επομένως, τι είδους πειστήρια μπορούμε να εμπιστευόμαστε;» ρώτησε μια βραχνή φωνή από το βάθος της αίθουσας.

«Το DNA. Τα δακτυλικά αποτυπώματα. Τις κινήσεις των πιστωτικών καρτών και τα αρχεία των τραπεζών. Τα τηλεφωνικά αρχεία, ειδικά εκείνα που εμπεριέχουν δεδομένα GPS. Τα μείλ, τα γραπτά μηνύματα και οι αναρτήσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να αποδειχθούν ιδιαίτερα χρήσιμα για να εξακριβωθούν τα κίνητρα, οι σχέσεις και η ψυχική κατάσταση».

«Και τα βίντεο από κάμερες ασφαλείας;» ρώτησε κάποιος.

«Βεβαίως», είπε ο Γκάρνεϊ. «Για να πω την αλήθεια, χίλιες φορές προτιμώ ένα βίντεο υψηλής ευκρίνειας από μια ντουζίνα καταθέσεις αυτοπτών μαρτύρων. Οι κάμερες είναι ουσιαστικά αμερόληπτα οπτικά νεύρα. Δεν έχουν προκαταλήψεις ούτε φαντασία ούτε καμιά όρεξη να γεμίσουν τα κενά. Σε αντίθεση με τους ανθρώπους, βλέπουν μονάχα αυτό που συμβαίνει. Όμως, να προσέχετε όταν βλέπετε τέτοια βίντεο».

«Τι να προσέχουμε;» ρώτησε κάποιος άλλος.

«Να προσέχετε μην τυχόν το μυαλό σας διαστρεβλώσει αυτά που η κάμερα είδε σωστά».

Κεφάλαιο 2

ΑΦΟΥ ΤΟΥΣ ΕΔΩΣΕ ύλη για διάβασμα σχετική με το θέμα της επόμενης διάλεξής του, ο Γκάρνεϊ ολοκλήρωσε το μάθημα και διέσχισε έναν άχρωμο, φωτισμένο με λάμπες φθορίου διάδρομο για να φτάσει στο γραφείο του Χάρις Σνάιντερ, του μερικής απασχόλησης ψυχολόγου της Ακαδημίας, ο οποίος εκτελούσε και χρέη συμβούλου ψυχολογικής υποστήριξης περιστασιακά.

Ήταν ένας κοντός μεσήλικας με παχύ, ψαρό μουστάκι, πάντοτε γεμάτο ψίχουλα. Φορούσε ένα καφέ τουίντ σακάκι με μπαλώματα στους αγκώνες και η πίπα του ξεχείλιζε από καπνό. Εκείνος φαινόταν πάντα έτοιμος να την ανάψει. Άκουσε τους προβληματισμούς του Γκάρνεϊ για τον θυμωμένο δόκιμο από το σεμινάριό του, ο οποίος είχε ήδη εμφανίσει την αντανακλαστική εχθρική συμπεριφορά που χαρακτηρίζει τους μεσόκοπους αστυνομικούς που έχουν ήδη κουραστεί.

Ο Σνάιντερ ξερόβηξε. «Ναι, το ξέρω. Πολύ κρίμα. Τον έχουμε ήδη σταμπάρει. Άσχημο αυτό». Κατένευσε, σαν να συμφωνούσε με τα λεγόμενά του. «Θα λάβουμε τα κατάλληλα μέτρα την κατάλληλη στιγμή». Του χάρισε ένα σβέλτο χαμόγελο, ικανοποιημένος με τον εαυτό του για τον χειρισμό

της κατάστασης. Έριξε μια κλεφτή ματιά στη γεμάτη του πίπα, έβγαλε από την τσέπη του σακακιού έναν αντικέ επιχρωμιωμένο αναπτήρα και τον άφησε στο γραφείο μπροστά του – μια χειρονομία που μαζί με ένα ρούφηγμα της μύτης κι ένα δεύτερο βήξιμο έδωσαν στον Γκάρνεί να καταλάβει πως η συνάντηση είχε λάβει τέλος.

Ο Γκάρνεί μπήκε στον πειρασμό να επαναδιατυπώσει την ανησυχία του με πιο γλαφυρό τρόπο – περιγράφοντας τις συνέπειες που είχε δει με τα μάτια του, όταν όπλα και διακριτικά δίνονταν σε οργισμένους ανθρώπους. Ωστόσο, ήταν σίγουρος πως ο Σνάνιντερ ήξερε τι θα μπορούσε να συμβεί, όπως και ο ίδιος. Τον ευχαρίστησε, ίσως κάπως απότομα, για τον χρόνο του και κατευθύνθηκε προς το πάρκινγκ.

Βγαίνοντας στην άσφαλτο, του έκανε εντύπωση η απότομη εναλλαγή του ανοιξιάτικου καιρού στα βουνά της βόρειας πλευράς της πολιτείας της Νέας Υόρκης. Την πρώτη παγερή ώρα μετά την αυγή επικρατούσε μια ζοφερή συννεφιά, την οποία δυο ώρες αργότερα αντικατέστησε ένας καθαρός γαλάζιος ουρανός και μια λιακάδα, που τώρα είχε δώσει τη θέση της σε πυκνά σύννεφα και χιονονιφάδες, οι οποίες στροβιλίζονταν με τον άνεμο.

Ανέβασε το φερμουάρ του αντσανεμικού του, κατέβασε το κεφάλι και έτρεξε προς το αμάξι του, το παλιό αλλά ακόμη λειτουργικό Άουτμπακ. Άναψε τη μηχανή και το καλοριφέρ και έπειτα έλεγξε το κινητό του για τυχόν μηνύματα. Η Μάντλιν τού είχε στείλει ένα.

«Γεια, μόλις επέστρεψα από την κλινική. Υπάρχει ένα μήνυμα στον τηλεφωνητή από κάποιον Μάικ Μόργκαν, να υποθέσω πως είναι ο παλιός σου συνεργάτης; Θέλει να του τηλεφωνήσεις όσο το δυνατόν γρηγορό-

τερα. Αν δεν είμαι εδώ όταν γυρίσεις, θα έχω πεταχτεί ως την Ντίρντρε Γουίνκλερ. Έχουν δυο μωρά αλλακά που ψοφάω να δω. Θα γυρίσω πριν από το βραδινό. Αν μπορείς, πάρε λίγο γάλα».

Ο Μάικ Μόργκαν. Οι μνήμες που ανακίνησε το συγκεκριμένο όνομα στην πλειονότητά τους δεν ήταν ευχάριστες. Μία είχε χαραχτεί ανεξίτηλα. Αφορούσε ένα γεγονός που τους συνέδεσε και είχε ως αποτέλεσμα ο Μόργκαν να γίνει ήρωας της Αστυνομίας της Νέας Υόρκης – μέχρι που το φωτοστέφανο του ηρωισμού επισκιάστηκε από την ανακάλυψη μιας όχι και τόσο αξιέπαινης συμπεριφοράς.

Τη μοναδική φορά που τον συνάντησε η Μάντλιν δεν χάρηκε καθόλου. Και δεν λυπήθηκε διόλου όταν ο Μόργκαν, ο οποίος ήταν συνεργάτης του Γκάρνερ για λιγότερο από έναν χρόνο, πήρε διακριτικά πόδι από το Τμήμα.

Οι αναμνήσεις του τον έκαναν να αναρωτηθεί: Τι να με θέλει ο Μόργκαν; Αυτό σκεφτόταν και τα πενήντα πέντε λεπτά της διαδρομής μέχρι το Γουόλνατ Κρόσινγκ.

Καθώς ανηφόριζε στον σχεδόν τριών χιλιομέτρων χωματόδρομο από την επαρχιακή οδό μέχρι το κτήμα στην κορυφή του λόφου, όπου εκείνος και η Μάντλιν έμεναν από τότε που έφυγαν από την πόλη, παρατήρησε πως ο άνεμος είχε κοπάσει και οι νιφάδες του χιονιού έπεφταν τώρα πιο αργά. Είχαν καλύψει τα κλαδιά από τις γέρικες μηλιές στα πλαϊνά του δρόμου, τις φορσύθιες ανάμεσα στη λιμνούλα και στον στάβλο και το θεριεμένο λιβάδι ανάμεσα στον στάβλο και στην αγροικία τους.

Άφησε το αμάξι στη συνηθισμένη του θέση, δίπλα στην πόρτα του προθάλαμου. Καθώς έβγαινε, ένα σμήνος από κίτρινους σπίνους ξεπετάχτηκε από μια χιονισμένη

πασχαλιά δίπλα στις ταΐστρες και πέταξε πάνω από το λιβάδι προς τις κερασιές. Μπήκε βιαστικά στο σπίτι, κρέμασε στον προθάλαμο το αντιανεμικό του, πέρασε μέσα από τη μεγάλη κουζίνα και πήγε κατευθείαν προς το σταθερό τους τηλέφωνο στο καθιστικό.

Άκουσε το μήνυμα που είχε αφήσει ο Μόργκαν στον τηλεφωνητή και σημείωσε τον αριθμό του. Ο τόνος του ήταν νευρικός, ίσως και φοβισμένος.

Περισσότερο από περιέργεια και όχι τόσο από προθυμία, τον πήρε τηλέφωνο.

Ο Μόργκαν απάντησε με το πρώτο χτύπημα.

«Ντέιβ! Σ' ευχαριστώ πολύ που μου τηλεφώνησες. Το εκτιμώ. Θεέ μου, πόσο χαίρομαι που σ' ακούω. Τι κάνεις;»

«Τα συνηθισμένα. Εσύ;»

«Στην παρούσα φάση, τα πράγματα έχουν ξεφύγει λιγάκι. Βασικά, πολύ, όχι απλώς λιγάκι. Γι' αυτό ήθελα να σου μιλήσω. Έχει πάρει τ' αφτί σου τι έγινε εδώ;»

«Δεν ξέρω καν πού είναι αυτό το εδώ».

«Α, ναι, φυσικά και δεν ξέρεις. Έχουμε χρόνια να μιλήσουμε. Βρίσκομαι στο Λάρτσοφιλντ. Για την ακρίβεια, είμαι διοικητής της αστυνομίας του χωριού. Απίστευτο, έτσι;»

Ο Γκάρνεί συμφώνησε από μέσα του. «Πού είναι το Λάρτσοφιλντ;»

«Μια ώρα βόρεια από το Γουόλνατ Κρόσινγκ, αλλά δεν εκπλήσσομαι που δεν το έχεις ακουστά. Είναι ένα μικρό και ήσυχο μέρος. Τα κακουργήματα είναι σχεδόν ανύπαρκτα. Να καταλάβεις, δεν είχε γίνει ποτέ φόνος εδώ. Μέχρι χθες βράδυ».

«Ακούω».

«Ήλπιζα ότι θα μπορούσαμε να τα πούμε από κοντά».

«Δεν μπορείς να μου τα πεις απ' το τηλέφωνο;»

«Είναι πολύ περίεργη κατάσταση. Πολύπλοκη. Δεν έχω περιθώριο για λάθη. Μπορώ να περάσω από εκεί να σου εξηγήσω;»

Ο Γκάρνεί δίστασε. «Πότε;»

«Μπορώ να βρίσκομαι στο σπίτι σου σε μια ώρα».

Ο Γκάρνεί είδε την ώρα στο τηλέφωνο – 2:58 μ.μ. Παρόλο που δεν είχε καμιά όρεξη να τον ξαναδεί, μια λεπτομέρεια από το παρελθόν τους τον εμπόδιζε να του αρνηθεί.

«Ξέρεις πού μένω;»

Ο ενθουσιασμός στη φωνή του Μόργκαν ήταν αισθητός. «Φυσικά. Είσαι διάσημος. Το ξέρεις, έτσι δεν είναι; Πέρσι σε έδειχναν όλα τα δελτία ειδήσεων της βόρειας Νέας Υόρκης – “Συνταξιούχος αστυνομικός από τη Νέα Υόρκη διαλευκαίνει τους φόνους του Λευκού Ποταμού”. Ευτυχώς, δεν μου ήταν δύσκολο να σε βρω!»

Ο Γκάρνεί δεν είπε τίποτα.

«Ωραία, λοιπόν, τα λέμε σε μια ώρα».